

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer Dr. Y.J. van Hijum

Onze referentie
2024-1621082378-8833/MBOEL

Uw referentie
MBOEL

Den Haag
15 juli 2024

Betreft

Consultatiereactie Wet basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (BAZ)

Geachte heer Van Hijum,

Hartelijk dank voor de mogelijkheid om te reageren op het Wetsvoorstel basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (BAZ) dat op dinsdag 11 juni jl. in internetconsultatie is gebracht. Graag reageren wij als Verbond van Verzekeraars op het wetsvoorstel.

Optimale invulling van de wettelijke verzekeringsplicht voor zelfstandigen

Wet BAZ komt voort uit de in 2019 aangekondigde verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen, als onderdeel van het Pensioenakkoord. Het wetsvoorstel kent een wettelijke verzekerings- en acceptatieplicht. Verzekeraars hebben begrip voor de politieke wens om een verplichte publieke regeling te introduceren als antwoord op bestaande arbeidsmarkt vraagstukken en de maatschappelijke gevolgen van onderverzekering. Tegelijkertijd ziet de sector ook dat de verzekeringsbehoefte onder zelfstandigen zeer divers is. Verzekeraars zijn dan ook positief over het uitgangspunt dat zelfstandigen aan de ene kant toegang krijgen tot een verplichte publieke basisverzekering, maar ook kunnen kiezen voor een minimaal gelijkwaardige verzekering via de opt-out. Daarnaast kunnen de meeste zelfstandigen die nu al een verzekering hebben, ervoor kiezen om deze onder de verzekeringsplicht ongewijzigd voort te zetten.

Ook in het kader van klantvriendelijkheid hechten verzekeraars aan het voorgestelde duale stelsel. Zo hebben zelfstandigen de mogelijkheid om via de opt-out te kiezen voor een passende verzekering bij één aanbieder. De mogelijkheid om te kiezen voor een dergelijke integrale verzekering – in plaats van een publieke basisverzekering gecombineerd met een private aanvullingsverzekering – voorkomt dat zelfstandigen te maken krijgen met twee partijen voor preventie, re-integratie en vervangend inkomen, verschillende arbeidsongeschiktheidscriteria, claimbeoordelingen en dubbele administratiekosten.

Tenslotte verwachten verzekeraars dat het duale stelsel in de praktijk stabiel zal zijn en een beheersbare mate van antiselectief overstapgedrag zal kennen. Onder meer omdat de huidige verzekeringspraktijk laat zien dat juist zelfstandigen met een hoog risico op arbeidsongeschiktheid

Informatie: M. Rijken

Doorkiesnummer 0703338615 E-mail m.rijken@verzekeraars.nl

Bordewijklaan 2, 2591 XR Den Haag, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Internet www.verzekeraars.nl

heel bewust kiezen voor een passende verzekering. Tegelijkertijd begrijpt de sector dat er vanuit de overheid behoefte is aan een extra beheerstool om te borgen dat de publieke premie niet (teveel) stijgt als gevolg van overstappedrag. Vanuit stelseloogpunt heeft de sector dan ook begrip voor de in het voorstel opgenomen privaat gefinancierde stabiliteitsbijdrage.

Verzekeraars zien het wetsvoorstel dan ook als optimale invulling van de verzekeringsplicht voor zelfstandigen. Een duaal stelsel houdt rekening met de uiteenlopende wensen en grote diversiteit onder de doelgroep, en biedt maatwerk mogelijkheden doordat zelfstandigen zoveel mogelijk zélf kunnen beslissen op welke wijze ze zich willen verzekeren, bij wie en onder welke voorwaarden.

Voorkom onnodige administratieve lasten

Het is essentieel dat het wetsvoorstel vanaf het moment van implementatie uitvoerbaar is en dat naar de toekomst toe ook blijft. In dat kader zijn verzekeraars positief over het feit dat in het wetsvoorstel keuzes zijn gemaakt om de uitvoerbaarheid van het stelsel te verbeteren, en tegemoet te komen aan bestaande uitdagingen van betrokken publieke uitvoeringsinstanties. Ten aanzien van de opt-out zien verzekeraars wel dat diverse uitvoeringselementen in het wetsvoorstel nog vragen om verdere uitwerking. Desalniettemin is de sector op basis van het voorstel positief over de uitvoerbaarheid van het stelsel voor private aanbieders, en is er vertrouwen dat verder overleg zal leiden tot uitvoerbare uitkomsten. Verzekeraars roepen daarbij wel op om te focussen op digitale en simpele oplossingen om onnodige administratieve lasten voor zowel private als publieke uitvoerders te voorkomen.

Voldoende ruimte om invulling te geven aan maatwerk via de opt-out

De verzekeringssector hecht aan maatwerkoplossingen voor zelfstandigen op zowel het niveau van dekking, als op het terrein van activering, preventie- en re-integratiedienstverlening. Verzekeraars zijn dan ook positief over het uitgangspunt dat via de opt-out invulling kan worden gegeven aan dit uitgangspunt. Op deze manier kan de sector blijvend van waarde zijn voor zelfstandigen. Verzekeraars zijn daarbij van mening dat het huidige wetsvoorstel in de kern voldoende ruimte biedt om op passende en klantvriendelijke wijze invulling te geven aan de opt-out. Tegelijkertijd zien wij ook dat het wetsvoorstel nog verschillende onzekere factoren kent. Duidelijkheid over de uiteindelijke invulling van al deze factoren – en hoe deze landen in de uiteindelijke wet - is cruciaal om ook op de langere termijn een positief standpunt te kunnen innemen ten aanzien van de opt-out.

Belangrijke inhoudelijke aandachtspunten daarbij betreffen onder meer de bestaande onduidelijkheid in het wetsvoorstel over hoe Europese Verordening 883/04 doorwerkt in de opt-out, diverse vraagstukken rond de nadere invulling van het toetsingskader opt-out waaronder de zorg over de huidige formulering ten aanzien van de doorwerking van het publieke arbeidsongeschiktheids criterium in het toetsingskader, de onduidelijkheid over hoe de ondergrens van het overgangsrecht doorwerkt in de praktijk, en de vraag op welke wijze de (hoogte van de) stabiliteitsbijdrage op termijn zal worden vastgesteld. Ten aanzien van dit laatste punt vraagt de sector expliciet aandacht voor het feit dat in het wetsvoorstel de hoogte van deze bijdrage in de eerste jaren wordt gebaseerd op een raming met onzekerheidsmarge. Pas enkele jaren na implementatie van de wet kan de hoogte van de stabiliteitsbijdrage feitelijk worden vastgesteld. Binnen de sector bestaan zorgen over het gegeven dat deze onzekerheid kan leiden tot een onnodig hoge premie voor privaat verzekerden bij de start van de regeling, waardoor het ontstaan van een stabiele duale markt wordt belemmerd. Bijvoorbeeld omdat de stabiliteitsbijdrage vanuit prudent oogpunt te hoog wordt vastgesteld.

Graag treedt de sector op de genoemde en andere nog openstaande inhoudelijke aandachtspunten verder in overleg, waarbij we de verwachting uitspreken dat er ook op de langere termijn sprake zal zijn van voldoende ruimte om zelfstandigen passende maatwerkoplossingen te bieden via de opt-out.

Tot slot benadrukken wij dat de verzekeringssector bereid is om blijvend een bijdrage te leveren aan de doorontwikkeling van het wetsvoorstel, en ook de komende jaren kennis en kunde ter beschikking zal stellen.

Met vriendelijke groet,

drs. H.J. Herbert
directeur